

Κίνα: Διαδηλώσεις για τα περιοριστικά μέτρα εν μέσω αύξησης των κρουσμάτων και διεθνών οικονομικών επιπτώσεων

Αθηνά Φατσέα, Υποψήφια Διδάκτωρ, Επιστημονική Συνεργάτης ΙΔΟΣ

Σε αντίθεση με άλλες χώρες, οι οποίες έχουν αποδεχθεί ότι θα πρέπει να ζήσουν σε κάποιον βαθμό με τη νόσο COVID-19, η Κίνα συνεχίζει να ακολουθεί ιδιαίτερα αυστηρή πολιτική για την αντιμετώπιση των κρουσμάτων. Τις περασμένες ημέρες, περίπου 40.000 άνθρωποι διαδήλωσαν σε πόλεις και πανεπιστήμια σ' ολόκληρη τη χώρα κατά της δρακόντειας πολιτικής «zero-COVID».

Επισημώς, η Κίνα έχει ανακοινώσει κάποια χαλάρωση των μέτρων σε εθνικό επίπεδο. Ωστόσο, οι τοπικές αρχές έχουν εντολή από την κυβέρνηση να επιβάλουν αυστηρούς περιορισμούς τοπικά μόλις εντοπιστούν κρούσματα, ακόμα και αν πρόκειται για ελάχιστα σε αριθμό. Στις περιοχές, όπου έχουν αναφερθεί κρούσματα, γίνονται μαζικοί έλεγχοι. Σε πολλά μέρη, οι επιχειρήσεις και τα σχολεία μένουν κλειστά, όπως και όλα τα καταστήματα, εκτός από αυτά που πωλούν τρόφιμα. Πρόκειται για μια πολύ σκληρή πολιτική περιορισμού της πανδημίας που το κινεζικό καθεστώς έχει υιοθετήσει, με τα μέτρα εγκλεισμού να

εφαρμόζονται μέχρις ότου μηδενιστεί ο αριθμός των κρουσμάτων. Παράλληλα, όσοι νοσούν μένουν σε απομόνωση για οκτώ ημέρες —αντί για δέκα που οριζόταν παλαιότερα—, περνώντας πέντε ημέρες σε ένα κέντρο απομόνωσης και τρεις ημέρες σε κατ' οίκον περιορισμό.

Παρά την αυστηρή κυβερνητική πολιτική περιορισμού της νόσου COVID-19, σημειώθηκαν νέοι θάνατοι στην Κίνα μετά από έξι μήνες, με χιλιάδες ανθρώπους να νοσούν. Πιο συγκεκριμένα, το τελευταίο διάστημα, τα κρούσματα έχουν φτάσει σε νέα υψηλά επίπεδα, πλησιάζοντας ακόμα και τα 40.000 κρούσματα την ημέρα επισήμως· μέγιστος καταγεγραμμένος αριθμός κρουσμάτων στην Κίνα από την έναρξη της πανδημίας, παρότι παραμένει πολύ χαμηλός σε σχέση με τους αριθμούς που καταγράφηκαν σε άλλες χώρες τα προηγούμενα χρόνια. Μάλιστα, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) ανέφερε ότι η Κίνα θα πρέπει να επανεξετάσει τη στρατηγική της. Επ' αυτού, ο Κινέζος πρόεδρος δήλωσε ότι η εν λόγω πολιτική είναι «επιστημονική

και αποτελεσματική», ενώ η κυβέρνηση σχολίασε ότι η προτεινόμενη αλλαγή πολιτικής από τον ΠΟΥ «θα οδηγήσει αναπόφευκτα στον θάνατο πολλών ηλικιωμένων ανθρώπων». Σημειώνεται ότι το κινεζικό σύστημα δημόσιας υγείας παραμένει αδύναμο, με πολύ λίγες μονάδες εντατικής θεραπείας (ΜΕΘ) συγκριτικά με τις προηγμένες χώρες.

Όπως είναι εύλογο, έπειτα από σχεδόν τρία χρόνια αυστηρών περιοριστικών μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας, έχει επέλθει μεγάλη κόπωση στους πολίτες, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις καταγγέλλεται πως η παροχή έκτακτης βοήθειας καθυστέρησε λόγω των υγειονομικών περιορισμών με μοιραίες συνέπειες. Τα περιστατικά αυτά έλαβαν μεγάλες διαστάσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και ενίσχυσαν το αίσθημα δυσαρέσκειας στην κινεζική κοινωνία.

Αφορμή για τις διαδηλώσεις κατά των περιοριστικών μέτρων αποτέλεσε η πρόσφατη πυρκαγιά σε πολυώροφο συγκρότημα κατοικιών στην επαρχία Σιντζιάνγκ, όπου δέκα άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους και εννέα τραυματίστηκαν. Πολλοί υποστηρίζουν πως τα θύματα δεν κατάφεραν να διαφύγουν εγκαίρως, καθώς ήταν έγκλειστα σε καραντίνα, και τα πολλά ακινητοποιημένα οχήματα πλησίον του κτιρίου εμπόδισαν το έργο

των πυροσβεστών· εκδοχή την οποία διαψεύδουν οι τοπικοί αξιωματούχοι.

Όπως προκύπτει από το οπτικοακουστικό υλικό που κυκλοφόρησε στο διαδίκτυο και δεν πρόλαβαν να το σβήσουν οι αρχές, οι διαδηλωτές φώναζαν συνθήματα κατά της πολιτικής zero-COVID, αλλά και κατά του Κινέζου προέδρου Σι Τζινπίνγκ και του Κινεζικού Κομμουνιστικού Κόμματος (ΚΚΚ). Πρόκειται για μια σπάνια δημόσια διαμαρτυρία κατά της κινεζικής ηγεσίας και άνευ προηγουμένου κύμα πολιτικής ανυπακοής στην ηπειρωτική Κίνα, αφότου ο Κινέζος πρόεδρος ανέλαβε την εξουσία πριν από μια δεκαετία και εν μέσω νέας αύξησης των κρουσμάτων κορωνοϊού.

Οι κινεζικές αρχές προσπαθούν να εκφοβίσουν τους διαδηλωτές, προβαίνοντας σε μαζικές συλλήψεις, για να αποτρέψουν περαιτέρω διαδηλώσεις μεγάλης κλίμακας και την ανάγκη για ακόμα πιο βίαιη καταστολή. Άλλωστε, αυτή η στρατηγική αντανάκλα τα διδάγματα που αντλήθηκαν από τις μαζικές διαδηλώσεις υπέρ της δημοκρατίας στην πλατεία Τιενανμέν του Πεκίνου το 1989 —οι οποίες έληξαν με τη δολοφονία χιλιάδων ανθρώπων από τον κινεζικό στρατό—, καθώς από τις διαδηλώσεις στο Χονγκ Κονγκ του 2019-2020.

Φυσικά, τα μέτρα αυτά έχουν σοβαρές επιπτώσεις και στην κινεζική οικονομία.

Τους τελευταίους μήνες έχουν εφαρμοστεί μέτρα εγκλεισμού σε πολλές πόλεις ταυτόχρονα. Σ' αυτές περιλαμβάνονται το Σεντζέν, μια πόλη 17,5 εκατομμυρίων κατοίκων, που είναι το κέντρο της τεχνολογικής ανάπτυξης στην Κίνα, και η Σαγκάη, μια πόλη 28 εκατομμυρίων κατοίκων, που είναι το εμπορικό και οικονομικό κέντρο της Κίνας. Επιπλέον, ο εγκλεισμός οδήγησε στο κλείσιμο εργοστασίων και λιμανιών για μεγάλα χρονικά διαστήματα και επηρέασε κοινοπραξίες με ξένες εταιρείες. Ως απόρροια της παύσης των παραγωγικών και εμπορικών δραστηριοτήτων, η οικονομία της Κίνας αναπτύχθηκε μόνο κατά 2,9% το διάστημα Ιανουάριος-Σεπτέμβριος 2022, ενώ ο ετήσιος στόχος ανάπτυξης της τάξεως του 5,5% για το 2022 έχει κατ' ουσίαν εγκαταλειφθεί.

Βέβαια, η οικονομική καθίζηση της Κίνας επιτείνεται από την πολιτική zero-COVID, αλλά έχει δομικά αίτια που σχετίζονται με το ξεπερασμένο αναπτυξιακό μοντέλο της χώρας. Η κινεζική οικονομία επιβραδύνεται σταθερά από το 2010, δεχόμενη πρόσθετα πλήγματα λόγω της στεγαστικής κρίσης και της κατάστασης στην αγορά εργασίας.

Σε διεθνές επίπεδο, ο αντίκτυπος της επιβράδυνσης της κινεζικής οικονομίας — της δεύτερης μεγαλύτερης οικονομίας στον κόσμο— είναι επίσης σημαντικός,

καθώς ενισχύεται η αβεβαιότητα και η αστάθεια στην παγκόσμια οικονομία, δεδομένων και των συνεπειών του πολέμου στην Ουκρανία, της ενεργειακής κρίσης και του πληθωρισμού. Έτσι, οι επιχειρήσεις και οι καταναλωτές ανά τον κόσμο, που βασίζονται στην Κίνα για την προμήθεια αγαθών, έχουν επηρεαστεί σημαντικά. Η εν λόγω κατάσταση αναγκάζει πολλές αμερικανικές και ευρωπαϊκές εταιρείες να μειώσουν την εξάρτησή τους από την Κίνα και να διαφοροποιήσουν τις αλυσίδες εφοδιασμού τους.

Εν κατακλείδι, είναι χρήσιμη η αντιπαραβολή με το Μεγάλο Αλμα προς τα Μπρος (1958-1961), όταν έως και σαράντα εκατομμύρια πολίτες — κατ' εκτίμηση— πέθαναν από την ασιτία, σε μεγάλο βαθμό επειδή οι κατώτεροι αξιωματούχοι φοβόντουσαν να αναφέρουν την αλήθεια για τις αποδόσεις των αγροκτημάτων στους ανωτέρους τους. Εν αντιθέσει, σήμερα, οι κατώτεροι αξιωματούχοι αναγνωρίζουν τη δέσμευση της ηγεσίας στη συγκεκριμένη πολιτική και την εφαρμόζουν με υπερβάλλοντα ζήλο, φοβούμενοι την κατηγορία για πλημμελή εκτέλεσή των καθηκόντων τους. Μεταξύ άλλων, στα κινεζικά μέσα κοινωνικής δικτύωσης εκφράζονται παράπονα για τον αυταρχισμό των αρμόδιων και την κακοποίηση πολιτών από τους αξιωματούχους. Ωστόσο, παρά

τις εγχώριες αντιδράσεις και τις αντίθετες δηλώσεις των ειδικών σε διεθνές επίπεδο, είναι αμφίβολο το πότε θα τερματιστεί η εφαρμογή της ακολουθούμενης πολιτικής. Εν τω μεταξύ, ενώ τα κινεζικά εμβόλια που χρησιμοποιούνται ευρέως στη χώρα

δεν είναι αποτελεσματικά, η κυβέρνηση της Κίνας απορρίπτει κατηγορηματικά την εισαγωγή δυτικών εμβολίων τύπου mRNA για λόγους πολιτικού κύρους.